

“AĞAÇ YAŞKEN EĞİLİR”

SORUMLULUK KAZANDIRMA

Atasözü sorumluluk verme ve davranış kazandırmayı öğretir.

Sorumluluk; erken çocukluk dönemlerinden başlayarak yaş, cinsiyet ve gelişim düzeyine uygun olarak bireyin üzerine düşen görevleri yerine getirmesi, davranışlarının sonuçlarını sahiplenmesi ve başkalarının haklarına saygı duymasıdır.

Sorumluluk sahibi kişiler, davranışlarının olumlu ya da olumsuz sonuçlarına katlanır, gerektiğinde hesap verir; olumsuz davranışları için mazeret üretmez ve başkalarını suçlamazlar.

İnsanoğlu sevme yeteneğini seville, seville kazanır. Sevmeden önce seilmeyi öğrenir.

“Yaşamda en yüce mutluluk sevildiğini bilmekten geçer” Gerçekten sevgi yoksunluğu çeken çocuklar sevgisizlikten yakınmayı bile bilmezler.

Aile içindeki disiplin anlayışı çocuklarda sorumluluk duygusunu kazandırır.

Disiplin: aslında uyulması gereken kuralların olmasıdır. Çocuğa istenilen davranışları öğretmek ve kendi kendini denetleme alışkanlığı kazandırmaktır.

Sorumluluk duygusu kazandırmada ödül ve ceza:

Çocuk eğitiminde taktir ve teşvik ödülünden daha etkilidir. Zamanla ödülün etkisi kaybolur ama çocuk anne ya da babasından taktir duymak için o davranışı tekrar eder.

Cezanın hemen yaptırım gücü vardır. Ama ceza veren ortada yoksa o davranış tekrar eder. Cezayı alan çocuk yaptığı davranıştan pişman olacağına intikam hayalleri kurar ya da cezanın getirdiği duygulara yönelir. Böylece kendi yaptığı olumsuz davranışı düşünmesine engel olur. Aşırı koruyucu aileler ile aşırı mükemmeliyetçi aileler, çocuğun sorumluluğunun gelişmesine engel oluşturmaktadır.

Çocukların yaşına uygun olarak üstlenebilecekleri sorumluluklara şöyle örnekler verilebilir:

2-4 yaş:

- Elini, yüzünü yıkamak,
- Saçlarını tarayıp dişlerini fırçalamak,
- Oynadıktan sonra oyuncaklarını oyuncak sepetine koymak,
- Kendi kendine giyinip soyunabilmek,
- Kirli çamaşırlarını ve elbiselerini çamaşır sepetine atmak.

5-6 yaş:

- Sofranın hazırlanmasına yardımcı olmak,
- Yemekten sonra masayı silmek,
- Yemekten sonra çatal, kaşık ve tabağını kaldırmak,
- Yatağını düzeltmek.

AİLELERE ÖNERİLER

Olumlu geri bildirim: Anne-babanın ilgi ve onayı istenilen davranışların öğrenilmesinde anahtardır

Motive eden sorumluluklar: Yapması keyifli olan, sonucunda güzel ve övünülecek bir durum yaratan davranışlar ile ilgili sorumlulukları kazandırmak daha kolay olacaktır. Örneğin masayı kurmaya yardım etmek masayı temizlemeye ve kaldırmaya yardım etmekten daha eğlencelidir.

Evdeki yardımcının rolü: Eğer size ait sorumluklar yardımcınız tarafından yapılıyorsa çocuğunuz da aynı imtiyazlara sahip olmak isteyecektir.

Bütünü parçalara bölmek: Çocuğunuza öğretmek istediğiniz davranış ne olursa olsun mümkün olan en basit basamaktan başlayın.

Seçme sansı vermek: Çocukların kendi hayatları üzerinde söz sahibi olmalarını sağlarsanız verdikleri kararlar ile ilgili sorumluluk almalarına ve kendilerine olan güvenlerinin gelişmesine yardım edersiniz.

Her şeyin bir yeri olsun: Evdeki her eşyanın belli bir yeri olduğunu bilmek çocukların etrafı düzenli tutmasına yardımcı olabilir.